Lietas Nr. C34038315
Lietas arhīva Nr. C-0383-15/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2015.gada 17.jūlijā

Saldus rajona tiesa,
tiesnese Selga Lapejeva rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas un atbildētāja kopdzīvē, kas ilgusi piecpadsmit gadus, laulība nav noslēgta, dzimuši bērni – /datums/dzimusi meita /pers. C/ un /datums/dzimis dēls /pers. D/. Šobrīd prasītāja un atbildētājs neveido kopdzīvi. Atbildētājs uzturlīdzekļus bērnu uzturam nemaksā. Prasītājas lūguma pamatā tiesai noteikt uzturlīdzekļus ir bērniem nepieciešamās minimālās ikdienas vajadzības. Bērni dzīvo pie prasītājas, kura tos aprūpē un nodrošina ar nepieciešamo uzturu, mājokli, veselības aprūpi. Atbildētājs ar prasītāju un bērniem kontaktējas.

Ņemot vērā, ka prasītāja bērnus uztur viena pati, prasītājai ir grūtības sagādāt visu nepieciešamo. Prasītāja ir darba meklējumos, saņem valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu 76,84 EUR mēnesī, ģimenes valsts pabalstu 34,14 EUR mēnesī un piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu 106,72 EUR mēnesī. Šie pabalsti ir prasītājas un bērnu vienīgais pastāvīgais iztikas avots. Prasītājas aprēķini liecina, ka minimālais bērniem nepieciešamais uzturlīdzekļu apmērs mēnesī ir ne mazāk kā 90,00 EUR, tādēļ prasītāja uzskata, ka atbildētājam ir pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā.

Lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai /pers. A/ uzturlīdzekļus /datums/dzimušā dēla /pers. D/ uzturam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, un /datums/dzimušās meitas /pers. C/ uzturam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai. Spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu lūdz izpildīt nekavējoties.

Prasība celta uz Civillikuma 177., 179.panta un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" pamatiem.

Tiesas nosūtītos dokumentus atbildētājs /pers. B/ nav saņēmis un tie nosūtīti tiesai atpakaļ. Taču ņemot vērā to, ka tiesas dokumenti atbildētājam nosūtīti uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas vienlaicīgi ir arī atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adrese, kur saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas nosacījumiem viņam ir pienākums būt sasniedzamam saziņā ar tiesu, prezumējams, ka tiesas nosūtītie dokumenti atbildētājam ir izsniegti un par lietas izskatīšanu viņam paziņots.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas deklarētās dzīvesvietas adresi un atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi.

Motīvu daļa

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka /pers. A/ maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

No lietā esošām dzimšanas apliecību kopijām (lietas 9., 10.lapa) redzams, ka puses ir /datums/dzimušās meitas /pers. C/ un /datums/dzimušā dēla /pers. D/ vecāki.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Atbilstoši izdrukām no Personu datu pārlūka sistēmas (lietas 14., 16., 17.lapa) pušu /datums/dzimušās meitas /pers. C/ un /datums/dzimušā dēla /pers. D/ dzīvesvieta deklarēta kopā ar prasītāju, līdz ar to ir dibināts pamats izdarīt secinājumu, ka prasītāja realizē bērnu aprūpi un uzraudzību un ir tiesīga saņemt no atbildētāja līdzekļus bērnu uzturam.

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru ir piemērojami Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkta nosacījumi, kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumiem Nr.734 izdarīti grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", nosakot, ka no 2015.gada 1.janvāra valstī minimālā mēneša darba alga ir 360 *euro*. Līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro*, bet no 7 gadu vecuma līdz pilngadībai ir attiecīgi 108 *euro* mēnesī.

Uzturdošanas pienākums ir absolūts, un likumdevējs Civillikuma 179.panta piektajā daļā nosakot vecāku pienākumu nodrošināt bērnam iztikas līdzekļus minimālajā apmērā, nav paredzējis vecāka atbrīvošanu no nepilngadīgā bērna uzturēšanas pienākuma gadījumā, ja vecāks nav to spējīgs pildīt.

Izvērtējot minēto un ņemot vērā šobrīd spēkā esošo likuma normu nosacījumus, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami

uzturlīdzekļi bērnu - /datums/dzimušā dēla /pers. D/ uzturam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, un /datums/dzimušās meitas /pers. C/ uzturam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*), piedzenami no 2015.gada 20.marta, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta, 42.panta pirmās daļas, 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunkta, 35.panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumiem no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 329,78 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu pusēm 4,69 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu termiņu labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa par pamatotu un apmierināmu atzīst prasītājas lūgumu daļā par nekavējošas sprieduma izpildes noteikšanu tiesas sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, jo šādu iespēju paredz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērnu - /datums/dzimušā dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 25% (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar 2015.gada 20.martu līdz bērna 7 (septiņu) gadu vecuma sasniegšanai, un 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar bērna 7 (septiņu) gadu vecuma sasniegšanu līdz bērna 18 (astoņpadsmit) gadu vecuma sasniegšanai, un /datums/dzimušās meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar 2015.gada 20.martu līdz bērna 18 (astoņpadsmit) gadu vecuma sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu 329,78 EUR (trīs simti divdesmit deviņus *euro* 78 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,69 EUR (četrus *euro* 69 centus).

/pers. B/ tiesas sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Saldus rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 17.jūlijā.

Tiesnese S. Lapejeva